

Տը պիտի ըլլար հանդիսաւոր օրը՝ հոգեկան աւելի զեղուն արտայայտութեան մը: Մինչեւ այդ թուականը արդէն ճափոնն ալ ինկած, ծովու ու ցամաքի վրայ դադրած էր մարդկային ահաւոր նախճիրը, ու սրտերը աւելի բուռն ու ջերմ սլացքով կը զգային հարկը դիմելու գէպի Տուողը խաղաղութեան պարգեւին:

Հաղորդակցութեան միջոցները դեռ չէին սկսած իրենց սովորական ընթացքն առնել: Անգլիական զինուորական իշխանութեան միջոցով կարելի եղաւ սակայն գտնել զին. ինքնաշարժ մը փոխադրելու համար գիւղէն Վենետիկ՝ Վանքի եւ Մ. Ռ. Վարժարանի աշակերտութիւնը: Անգլիական իշխանութիւնը աւելի հաճոյք մը պատճառելու համար մեղի՝ հրահանգ տրւած էր որ ինքնաշարժը Piazzale Roma-էն ուղղակի Ս. Ղազարի հողին վրայ փոխադրուէր նորահանար ցամաքահան մեծ լաստափայտով:

Հողեկան անհուն հրճուանքով է որ երգրեցաւ Չայնաւոր Պատարագը, զոր մատոյց Գերպ. Արքահայրը: Եկեղեցին խռնւած էր հայ գաղթականներու բազմութեամբ, իտալացի հրաւիրեալներով, շատ մը ծանօթ բարեկամներով կղերական ու աշխարհական դասէ:

Եռանդուն աղօթքը կը բարձրանար ամենուս սրտէն առ Տիրամայրը խունկով ու եռածայն երգեցողութեան մը անոյշ թրթրոցով: Ի շնորհակալութիւն բոլոր այն առանձնաշնորհեալ պարգեւներուն համար, զոր հաճած էր տալ Միաբանութեան ու իր անդամներուն՝ ամբողջ այս երկար ու չարատանջ պատերազմի ընթացքին:

—000—

ԱՄԱՎԵՐՁԻ ՀԱՆԴԷՍ Մ. — ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐժԱՐԱՆԻ ԱՇԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ

Սեպտեմբեր 8-ի սրբազան օրուան հետ կապուած էր նաեւ Մ. — Ռ. Վարժարանի աշակերտաց վկայականներու բաշխումը: Ս. Ղազարու եւրոպական գրատան Սրահին մէջ, յետ միջօրէի տեղի ունեցաւ

հանդէսը՝ որ կը բացուէր «Չարթիր աշխարհ» քայլերդով, երգուած անթերի ճըտութեամբ Վանքիս Աշակերտներու Երգչաց Դասէն: Յաջորդեցին արտասանութիւններ եւ ուղերձներ: Պաշտօնական սիրուն ուղերձ մը կարգաց Նշան Սահաճեան ի գիմաց իր եւ շրջանաւարտ ընկերներուն, տողորուած սիրոյ եւ երախտագիտութեան զգացումով հանդէպ իրենց դաստիարակներուն, եւ գիտակից համոզումով՝ թէ իսկապէս բարեբարեալներ են իրենք, մտքի ու սրտի այս վառարանին մէջ, ինչպէս իրենցմէ առաջ շատ մը ուրիշ նախկին սաներ:

Իտալերէն լեզուով գեղեցիկ ուղերձ մը ըրաւ Յարութիւն Ալեքսանեան՝ շեշտելով թէ երբեք պիտի չմոռնան, հեռանալէն վերջն ալ վարժարանին սեմէն, այն հոգեկան ապրումները եւ այն ազգային ոգին՝ որ նպատակ ունէր կազմելու իրենց մէջ ճշմարիտ հայրենասէրը եւ կրօնասէրը: Փոքրերու կողմէն ալ Անդրանիկ Էպէսեան կարգաց «Երթայք բարով» ի դողորիկ ուղերձ մը՝ մաղթելով իրենց երէց ընկերներուն փայլուն ապագայ:

Արտասանուեցան Դ. Վարժաւանի «Օրհնութիւն» եւ «Հայր օրհնէ» կտորները, եւ երգուեցան բացի եւրոպական ուրիշ երգերէ՝ նաեւ Կոմիտաս Վ. ի «Զիզ տու» ժողովրդական դիւթիչ երգը քառածայն:

Հանդէսը շատ համեստ ու ընտանի մը ընդունորտ մ'ունէր. կը նախադասէր Միաբանութեան Ընդհ. Արքահայրը՝ Գերպ. Սրապիոն Վ. Ուլուհոճեան, ներկայ էին Վ. Վ. Հայրեր, Վարժարանի Տեսչական Մարմինը, գաղթական հայերէն մէկ քանի ընտանիքներ եւ անհատներ: Ներկայ էր նաեւ իր ընտանիքով Պր. Գ. Կառվարենց, որ խօսք առնելով ուղղեց շրջանաւարտ սաներուն իր կեանքի փորձառութենէն գեղեցիկ դիտողութիւններ, զոր անփորձ պատանիներուն սովոր ենք կրկնել ընդհանրապէս, թէ նոր պիտի ըմբռնեն կեանքին իմաստը, թէ կեանքի ծովուն մէջ նետուելով պիտի հանդիպին խոչընդոտներու, թէ պէտք են ամուր կառչած մնալ կրօնքի եւ բարոյականի սկզբունքներուն, եւ ամէն

բանէ վեր առաջնորդուել Աստուծոյ երկրորդ եւ ծառայել Հայրենիքին: Սոսք առաւ ապա Վարժարանին Ուսումնապետը Հ. Եսայի Գոռլեան, եւ զարոցական կեանքի տարեկան տեղեկատուութիւնն ընելով՝ շեշտեց այն նիւթական ու բարոյական զօրութիւնները, ծնունդ ժամանակին, զոր Տեսչութիւնը օղնութեամբ Աստուծոյ՝ գիտցաւ նուաճել

եւ իր Սաները հասցնել նուաճանդիտ: Կը ներկայացնենք, ըսաւ Ուսումնապետը, տասը լիկէոնական ընթացաւարտներ եւս, որոնք ուսմբերու որոտումին տակ եւ հակառակ բոլոր սրտի տրոփումներուն եւ մտքի ցրումներուն, աշխատեցան, լրացուցին ուսումնական տարին եւ այսօր կ'արցին ուսումնական տարին եւ այսօր կ'արժանանան հասարակաց գնահատանքին: Ուստի անցաւ վկայականներու բաշխումին:

ՏԵՍՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ
Չախէմ աջ Հ. ՎՄԱՅՆԱԿ ԿԵՏԻԿԵԱՆ՝ Տեսչի և Գործակալ — Հ. ԱՆԵՏԻՔ ԾՈՂԵԱՆ՝ Ուսուցիչ և Հսկողպետ. — (Բացակայ է Ռոս Ուսումնապետ և Տնօրէն՝ Հ. ՆՍԱՅԻ ԳՌՈՒՋԵԱՆ իր պաշտօնին ընդունով):

ՇՐՋԱՆԱԻԱՐՏՆԵՐԸ		Մուտքի վարժարան		Ելք
Չախէն աջ առաջին դիւ.		1939	1939	1945
Ժիրայր Պատմաբան	» 1928 Ատտիս-Ապեպա	1939	1939	1945
Ոսկան Մարտիկեան	» 1927 Ատտիս-Ապեպա	1938	1938	1945
Նուպար Հայկազեան	» 1928 Ատտիս-Ապեպա	1938	1938	1945
Զարիկ Պաղտատարեան	» 1926 Ատտիս-Ապեպա	1938	1938	1945
Վարդուհան Աւետիսեան	» 1928 Ատտիս-Ապեպա	1938	1938	1945
Չախէն աջ վերջին դիւ.		1939	1942	1945
Գեորգ Սազաճեան	» 1927 Ատտիս-Ապեպա	1939	1939	1945
Յարութիւն Ալեքսանեան	» 1928 Հոռոս	1939	1939	1945
Նշան Սազաճեան	» 1929 Ատտիս-Ապեպա	1939	1939	1945
Յակոբ Հագիսեան	» 1929 Ատտիս-Ապեպա	1939	1939	1945
Շրջանաւարտներու այս խմբանկարին մէջ բացակայ է ծնողաց ըով վերադարձած ըլլալով		1941		1945
Աղեքսանդր Աստուածատուրեան		» 1930 Լիտոյ (Վենետիկ)		

Հուսկ բաժնուեցան նաեւ մրցանակներ մը. նացիոն փոքր Դասու աշակերտներուն, ուրոնց մէջ Ոսկերիչեան Գրիգոր կը ստանար առաջին մրցանակը, Սարեան Նուրհան երկրորդը, եւ Էպէյեան Անդրանիկ երրորդ մրցանակը: Բարի վարքի եւ ջանասիրութեան մէջ արծաթ մետալի կ'արժանանար դարձեալ վերոյիշեալ Ոսկերիչեան Գրիգոր պատանեակը:

Հանդէսը փակեց Գերայ. Արբաճայրը իր հայրական խրախուսիչ խօսքերով, եւ ուղղելով զանոնք յատկապէս շրջանաւարտ սաներուն, ըսաւ թէ դուք այսօր կը գլուխդ ձեր սրտի ուրախութեան լրումին մէջ: Դուք, ինչպէս ամէն մարդ, հետամուտ կ'ըլլաք այս աշխարհիս վրայ միակ բանի մը՝ որ երջանկութիւնն է. հասարակ դործաւորէն մինչեւ ամէնէն բարձր մտաւորականը կ'աշխատի ունենալ կեանքի այնպիսի պայմաններ որ ապահովցնէ իրեն անդորր ու երջանիկ վիճակ մը: Բայց այս երջանկութիւնը, աւելցուց, պէտք է գիտնալ, որ կը կայանայ հողի եւ մարմնի այն ներդաշնակ յարաբերութեան մէջ, որուն հիմն է Աստուծոյ երկրի վրայ: Ազատութեան տենչը, որով վառուած էք դուք այս պահուս, չըլլայ թէ առաջնորդէ ձեզ սխալ ճամբաներէ. պայծառ ու լուսաւոր պահեցէք ձեր մտքին առջեւ Մեծն Մխիթարի գաղափարականը, մի՛ մոռնաք ձեզի աւանդուած ողջամիտ սկզբունքները, եւ այն ատեն պիտի կարենաք ապահով ըլլալ՝ որ պիտի հասնիք ցանկացուած երջանկութեան: Մեծապէս փափաքելի էր, ըսաւ, որ հոս ներկայ գտնուէին այս պահուս՝ նաեւ ձեր ծնողքները, ու դուք անոնց ձեռքէն ստանայիք ձեր վկայականները: Բայց անշուշտ հետեւ չէ այդ ժամանակն ալ՝ որ անոնք սեղմեն զձեզ իրենց ծոցին վրայ ու մխիթարուն ձեր առած առողջ դաստիարակութեամբ: Ու ապա օրհնելով անոնց բոլոր բարի փափաքներն ու ծրագիրները եւ մաղթելով ամէն յաջողութիւն՝ փակեց իր խօսքը:

Շրջանաւարտներն ու ներկայ գտնուող Նախկին Սաները միահամուռ խմբուած դաշնամուրին շուրջ՝ հնչեցուցին խանդավառ կերպով ամէնէն վերջը «Բաջաց դէքի» գեղեցիկ քայլերգը՝ Վարժարանին իրեն եռանդուն փակում այս ընտանեկան հաւաքոյթին:

ԽՄԲ.

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ՎԿԱՅԵԱԼ ՄԸ ՄՈՒՐԱՏ - ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ ՆԱԽԿԻՆ ՍԱՆԵՐԷՆ

Մ.—Ռ. Վարժարանի Նախկին Սան՝ Պր. Յակոբ Յակոբեան, ծնած Ատտիւ-Ապեպա, 18-3-1921, որդի երուանդի, յաջողութեամբ աւարտելով իր քննութիւնները Վենետիկի Գա Գոսպարի Համալսարանին առեւտրական մասնաճիւղին, ըստացած է այս տարի Օգոստոս 4ին՝ 102 նիշերով 110ի վրայ, Վկայականը Տնտեսագիտական եւ առեւտրական գիտութեանց:

Փոյթեռանդն աշխատող, օրինակ նոյնիսկ իր համալսարանի դասընկերներուն, որոնց ջանացած է օժանդակել եւս դրանք աշխատութիւններով: Երեք տարի եւ ութ ամիս վերջ, յետ կանոնաւոր եւ ժրջան կերպով հետեւելու իր ուսումներուն, 360 աշակերտներու մէջ առաջինն է որ կը յաջողի ամէնէն առաջ աւարտելու եւ ստանալու իր վկայականը:

Տասներկու Ուսուցչապետներու եւ վաթսուէ աւելի աշակերտներու գիմաց ներկայացուցած է եւ պաշտպանած իր աւարտաճառը, որուն նիւթն է «Ճարտարարուեստի զարգացումը Վենետիկի դաւառին մէջ», արժանանալով գովեստի իր լուրջ ու աշխատուած գործին համար: Հուսկ բերանացի ներկայացուցած է նաեւ ԺԳ. դարուն հայ եւ վենետիկեան վաճառականական յարաբերութիւնները, նիւթ մը որ մեծապէս հաճելի անցած է իր նորութեան համար: Պր. Յակոբ Յակոբեան, ջերմ հայրենասէր՝ մոռցած չէ այս առիթով երեսուն հանել իր ազգին վաճառականական բնածին յատկութիւնները օտար ունկնդիրներու առջեւ, նպատակ ունենալով ցոյց տալ որ՝ եթէ հայերը ունենային հարկ եղած ազատութիւնը եւ գիւրութիւնները՝ կարող էին քիչ ժամանակի մէջ միացնել առաջաւոր Ասիան առեւտրական կապերով եւրոպայի հետ:

Կը մաղթենք մեր շրջանաւարտ համալսարանականին լաւագոյն յաջողութիւններ իր ապագային մէջ՝ ապացոյցը տալով իր անձին մէջ հայկական անտեսագիտական տաղանդին:

ԽՄԲ.

ՈՂՋԵՐԹ

(ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԷՆ ԱՌ ԻՐ ՍԱՆԸ)

Մեկնումիդ ժամն հընչեց. թըռի՛ր թեւովն արծուի Որդեա՛կ, սեղմած ափիդ մէջ բուռ մը շող ոսկի, Զոր երկընքէն հափափեցի քեզի համար: Գիտեմ, մրտար մատներուս տակ՝ հըլու մարմար, Արդ կ'ողջունեմ ըղբեզ անդրի մ'հասակաղեզ. Աչքերուդ մէջ բոց կը վառի, ճաճանչ անշեղ. Գընա՛, այդ լոյսն ըլլա՛յ փարոս քեզ անխոտոր:

Տիեզերքին բացի անհուն Ոսկեմատեանն, Դէմ յանդիման քու դեռ անխորձ ճիղմ մանկութեան, Սերտեցիր դուն, ու մեղուաջան ամփոփեցիր. Հրաշալիքներն՝ դու հոն Աստուած էր ցաներ հիւ. Տարբերուն հետ եւ աստղերուն լուսապայծառ. Նստար վրեժն խորհուրդի, դուն հէ՛ղ ապիկար. Գընա՛ որդեակ, միտքդ աշխարհ մ'ըրի փոքրիկ:

Հողւոյդ մէջ ես տաճար մը վեհ բարձրացուցի, Սիւներն համակ պորփիր, չըքե՛ղ ու փառացի, Հոն կը բազմի ինն իր փառքին մէջ դերազօր, Որպէս Մանուկ հեղ եւ որպէս Տէր թաղաւոր. Հոն երկընքէն կը տեղայ լոյս, շընորհ, բարեք, Ու կեանքն յաւէտ անմահութեան ունի կընիք. Գընա՛ որդեակ, բայց չե՛լլես դուրս այդ տաճարէն:

Պարտէզ մ'ըրի ծաղկաղեզ սիւրտդ նորատի, Շուրջն ածուներ բացի հաղար՝ ուր կը ծաղկի Ազնիւն ու դեղ, շուշանն ամբիժ եւ վարդն հրալառ, Անդին գանձեր հոն տեղացի հողեպարար. Վիշտերն ամէն, ըսի Սիրոյ մէջ կը հալին, Եւ լոկ կայուն՝ Երկինքը ցոյց տըլի անձին. Գընա՛ տըղաս, բայց վանէ՛ սէ՛րը դաւաճան:

Գաղափարի աշխարհիդ մէջ՝ զոյգ Արեւներ Ես վառեցի՝ կրօնք, հայրենիք՝ յաւէտ անմեռ. Որոնց լոյսին առջեւ հարկ է որ մըթաղանին. Գիտութիւններն եւ հանճարեղ ծնունդ մարդկային. Այդ ուղին է, ըսի, որ քեզ պիտի տանի. Դէպի աղբիւրն յաւերժական ամէն բանի. Գընա՛ որդեակ, բայց մի՛ շեղիր այդ ճամբայէն:

Արդ կը նետուիս մէջն ալեծուփ այս ծով կեանքին, Ուրտեղ շարժումն, օրէնքը սուրբ տիեզերքին, Կը սասանէ մարդիկ, տարրերն համանդամայն. Զարի, բարւոյ յորձանքին մէջ հողմատառան: Աւանդեցի ես քեզ սիրել ձձմարիտն յար, Գեղեցիկութիւնն եւ կապել կա՛մքը Բարւոյն լար. Գընա՛ որդեակ, բայց մի՛ մոռնար աւանդս յետին:

Հ. Մ. Ճ.

1945 Սեպտեմբեր